

nizaciji sodelovali, vršili dosledno vse težke dolžnosti, ki jih terja organizacija od nas, vsi, ki ste vztrajali v borbi in kritiki, katere je ravno v tem letu bilo najboljše, ozrite se s ponosom in samozavestjo na vse naše uspehe v letu 1928, kateri nam naj bodo v plačilo in zadoščenje. Načelstvo organizacije vam izreka prisrčno zahvalo z željo, naj tudi v naprej ostane v našem taboru tisto veliko razumevanje za naše skupne interese, tista agilnost in požrtvovalnost, poštenost in nesebičnost, ki je takorekoč fundament našega strokovnega gibanja in ki mora dičiti vsakega pravega krščanskega socialista.

P. Rozman, tajnik.

Listnica uredništva.

Novacerkev pri Celju: Naznani-lo o prireditvi prejeli v sredo, dne 9. januarja, ko je bil list že v tisku. — S v. Rupert v Slov. gor.: Predolgo, smo objavili le en del. — Dobje pri Planini: Osebnost zadeve ne spadajo v časopis. — Košaki: Ne vemo, kaj ste hoteli povedati.

Listnica uprave.

CENJENE NAROČNIKE PROSIMO, da čimprej poravnajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavil list, ki niso vsaj deloma plačali naročnine za leto 1929. Položnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

Nove knjige.

Častitim gg. duhovnikom! Bernikova knjiga »Srečni bodimo«, se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Knjiga obsega lepo število poljudno pisanih sestavkov, ki so bogati na lepih zgledih in bo zelo služila pri pridigah, nauk in predavanjih. Knjiga stane 30 D. — Tri kateheze o sv. čistosti so izšle v malem zvezku, ki stane 5 Din in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za postne knjige je na razpolago precej novih del. Najboljše je Opekovo delo: »Odrešenje«. Knjiga stane 12 Din in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Gospodinjam in dekletom! Ena najlepših vaših skrbi je tudi skrb za lepoto naših hiš. Lepa roža v sobi in na oknu, to je najcenejši in najizdatnejši, pa tudi najpriljubljenejši okrasek. Te so v resnici »Naše prijateljice«. Morda pa jih katera gospodinja ali dekle ne pozna dobro, ali pa ne zna z njimi ravnati. In tega se je treba naučiti. Zato je izšla knjiga »Naše prijateljice«, ki obsega do 300 strani, med temi pa 94 slik. Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 36 Din.

Ali že imate »Odpoved« nesrečne ženec. Čitalo jo je že nad 10.000 ljudi. Na razpolago je le še nekaj izvodov, zato si

jo takoj nabavite. Stane (brez poštnine) samo 12 Din. Dobi se v obeh Cirilovih knjigarnah v Mariboru, v Jugoslovanski knjigarni in v Novi založbi v Ljubljani in v Slomškovi tiskovni zadrugi v Celju.

»ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU« se dobi tudi v St. Lenartu v trgovini Tone Hrastelj.

»ODREŠENJE«, postne pridige dr. Opeka, se dobijo v prodajal. ah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Kravja „bolezen“.

V krajih ob naši severni meji je že od nekdaj razširjena živinoreja. Kmetje se brigajo za živino in jim je za zdravje govede več nego lastnih otrok. Frdacankova Mica na Radlu je bila dobra kmetica, ki je bila doma tudi v živinoreji. Kar osupnila je nekega popoldne, ko je pogledala v hlev in zapazila, da se nista dve najboljši kravi niti pritaknili v jasli nasute krme.

Ako živinčce odklanja hrano, je menila Frdacanka, je bolno. Kot umna živinorejka je hotela izslediti sedež goveje bolezni v kravji notranjosti. Naslonila je uho kravama na trebuh. Poslušala — prebava v redu! O kakem napenjanju pri suhi krmi ni niti govora. Živali nista zaprti, o čemur pričajo sveži odpadki pod njima. Vime v zdravem stanju. Micina preiskava je dognala zdravje; a kako je tako zdravje, ko pa najlepši dve govedi nočeta niti pokusiti obilno ponujane sene.

Frdacanka se je tolažila, da bo razjasnila in pregnala noč negotovosti, legla v postelj in čakala v veliki nestrpnosti moža.

Slednjič se je skotalil Irgl na ložišče in moral poslušati strašno zgodbo o nevarni in doslej še prikriti kravji bolezni.

Utrujenemu dedcu ni bilo za ženske čenče, se je obrnil v kot in zarenčal:

»Babura prismojena, »prefutrala« si kravi in seve nočeta žretis, in je zaspal.

Gospodar je spal ter drotal brezskrbno, gospodinja se je premetavala radi kravjega obolenja v bridki negotovosti celo noč po postelji. Najbolj jo je mučila brezbriznost, ker je pozabila otipati kravina ušesa in gobec. Mrzla kravja ušesa in suh gobec — sta gotova notrajna in težka bolezen. Še sanjalo se je ubogi Mici o kravjem gobcu in ušesih.

Zjutraj na vse zgodaj se je pognala z odra in hajdi v hlev h kravam. Posnažila je jasli in nasula čisto sveže napanega sene in čakala, kedaj bosta hlasnila živinčeta po krmi. Kravi se niti zmenili nista za — najboljše seno!

Mica se je spomnila na mrzla ušesa in suhi kravji gobec. Uhlji je imela Sivka obe prav gorki, ko se je približala Frdacanka z roko gobcu, je odskočila, kakor bi jo bila krava ugriznila ali brcnila. Tlesnila je od veselja z obema rokama, odbrzela iz hleva in koj k možu na oder. Na glas in vsa vzradoščena je zabila napol zbuženemu Irglu v uho:

»Irga, veš, kaj je »fafil« kravam? — Ferlajt eini, pastir jima je pozabil sne-

ti z gobca nagobčnika in radi tega nista mogli jesti.«

Irgl je sunil ženko s postelje, se obrnil na drugo stran in izmomiľal:

»Baba — je baba — krava je pa krava. Ti Mica bi jedla tudi z nagobčnikom!«

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Živinski sejm v Mariboru. Veliki župan mariborski je dovolil mestni občini mariborski, da sme poleg mesečnih živinskih sejmov (do sedaj vsak drugi in četrti torek) obdržati živinski sejem v mesecih s petimi torki tudi na peti torek.

Mariborsko sejmsko poročilo z dne 8. I. 1929. Prignanih je bilo: 11 konj, 18 bikov, 177 volov, 293 krav in 8 telet, skupaj 507 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8.25 do 8.50 Din, poldebili voli od 7.25 do 8 Din, plemenski voli od 6 do 7 Din, bikji za klanje od 4 do 8 Din, plemenske krave od 5 do 6.25 Din, krave za klobasarje od 3 do 4 Din, molzne krave od 5.50 do 6.50 Din, breje krave od 5.50 do 6.50 Din, mlada živina od 6.50 do 9 Din, teleta 12 Din. Prodalo se je 256 komadov, od teh za izvoz v Italijo 85 komadov, v Avstrijo pa 23 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 11. januarja 1929 je bilo pripeljanih 30 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 280 do 450 Din, 5 do 7 mesecev 480 do 540 Din, 8 do 10 mesecev 580 do 750 Din, 1 leto stari 1100 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodanih je bilo 11 svinj.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso in meso od bikov, krav, telic od 10 do 18 Din teletje meso od 12 do 22.50 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 27.50 Din.

Dunajski goveji sejm z dne 7. januarja. Dogon 2821 komadov, od tega 147 iz Jugoslavije. Pri dobrem povpraševanju se je srednje in slabše blago podražilo za 5 grošev. Za 1 kg žive teže notirajo: voli izjemno 2.05 do 2.20, voli I 1.70 do 2, voli II 1.15 do 1.65, voli III 1 do 1.10, bikji 0.95 do 1.35, krave 0.85 do 1.55, slaba živina 0.55 do 0.80 šilingov.

Dunajski svinjski sejm z dne 8. januarja. Dogon 14.468 komadov, od tega 2579 iz Jugoslavije, 8697 iz Poljske in 2646 iz Rumunije. Pri nekoliko živahnejšem prometu so se mesni prašiči podražili za 5 grošev. Za 1 kg žive teže notirajo: pitane svinje 2.25 do 2.35 šilingov, angleške križane 2.05 do 2.34, kmečke 1.90 do 2.20, stare 1.95 do 2.05 in mesne 1.70 do 2.25 šilingov.

Iz žitnega trga. Danes stane gornjebaška pšenica 237.50 do 239 Din nakladalna postaja. Naši mlini so za silo še preskrbljeni s pšenico in sedaj ne kupujejo. — Tudi cena koruze je pri nas poskočila. Drobnja inzulanka notira 260 Din medjimurska postaja, a laplatsko blago za promptno dobavo velja 297.50 Din Rakek tranzito. — Pri nas je opaziti zmanjšanje splošnega konzuma ter zelo malo veselja do kupčije.

Žitne cene. Novi Sad: Pšenica: bč, gr. bn. in gr. bč. 235 do 240, par Vršac 232.50 do 235, sr. 237.50 do 242.50, bč. pot. 235 do 240. Oves: bč. 240 do 245, sr. 240 do 245, bn. 235 do 240. Kruha: za: bč. 245 do 250, bn. 280 do 285. Ječmen: bč.

pot. 270 do 280, bn. 252.50 do 257.50. Moka: 0g 340 do 350, št. 2 320 do 330, št. 5 300 do 310, št. 6 265 do 275, št. 7 255 do 265, št. 8 205 do 215. Otrobi: bč. in sr. 175 do 180. Promet: 27 vagonov pšenice, 3 ovs, 3 koruze in 2 moke, skupaj 35 vagonov.

Lesne cene so ostale od zadnjič neizpremenjene.

*

Gospodarska obvestila.

Vložitev prijav za zgradarino! Fin. direkcija v Ljubljani opozarja, da poteče rok za vložitev prijav za zgradarino lastnik, ki ne vroči do tega dne prijave za leto 1929 dne 15. januarja t. l. Hišni davčni upravi, plača poleg osnovnega in dopolnilnega davka kot kazni še 3% osnovnega davka. Prekoračenje gornjega roka le tedaj nima teh zakonitih posledic, če se prekorači rok največ za 15 dni, to je do dne 30. januarja t. l. In se obenem s predloženo prijavo za zgradarino s posebno tehtnimi razlogi opraviči prekoračitev. Hišni lastniki se nato vnovič opozarjajo v njih lastnem interesu.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš naznanja svoje zborovanje, ki se bo vršilo v nedeljo, dne 27. t. m. v dvorani Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Začetek ob 9. uri dopoldne. Pretresalo se bo važno in nujno vprašanje o organizaciji živinorejcev v živinorejskih zadevah. Le po teh so dospeli v drugih pokrajinah, kjer je živinoreja danes na višku in kamor nosimo za plemeno živino ogromne svote, do onih uspehov, ki so vir trajnega blagostanja. Ker želi podružnica, da se pokret čim bolj razširi, vabi k zborovanju vsakega živinorejca. Glavni referent bo znani naš strokovnjak gospod Mart. Zupanc. Naj noben živinorejec ne prezre tega zborovanja!

Živinorejska zadruga pri Sv. Lenartu v Slov. gor. sporoča, da ji je ministrstvo dovolilo carine prosti uvoz 25 plemenih svinj iz Nemčije, oplemenjene nemške pasme. Na razpolago ima še 15 komadov. Kdor si želi dobiti dobro pleme, naj se zgleda pri tajnistvu. — Živinorejska zadruga bo priredila v nedeljo, dne 20. prosinca t. l. v prostorih Matjažič-Arnuševih gostilne veselico s poučnim predavanjem, godbo in plesom in drugimi zabavami, in vabi vse živinorejce, da se udeležijo prireditve!

III. velika oblastna vinska razstava in sejem v Ptuj. Lanska kot tudi predlanska vinska razstava v Ptuj je gotovo vsem posetnikom in razstavljalcem še v dobrem spominu. Splošni želji ustrezajoč se priredi v Ptuj letos spet vinska razstava z vinskim sejmom za celo mariborsko oblast in sicer v dneh 3., 4. in 5. marca t. l. Vsakdo lahko razstavi brezplačno poljubne vrste vina, pridelanega v mariborski oblasti, — izvzemši šmarnice. Kdor želi razstaviti, naj javi to razstavnemu odboru najkasneje do dne 10. februarja, da se ga lahko uvrsti v katalog. Navede naj: ime, bivališče, pošto, nakladno postajo, vrsto vina, letnik, vinski vrh, za prodajo namenjeno količino in ceno. Prijavi je priložiti kavcijo 10 Din, ki se vrne, ako bo prijavljeno vino razstavljeno. Od vsake vrste je razstaviti 5 normalnih buteljk

Loterija Prosvetne zveze v Mariboru. Pripravljamo loterijo z lepimi dobitki, ki bodo vsakega razveselili. Srečke pa bodo veljale 5 dinarjev. Zrebanje bo dne 25. marca. Poverjeniki in poverjenice, ki bi hoteli razpečavati srečke, se naj prigrasijo do dne 30. januarja t. l. Za nagrado jim damo za vsakih 5 prodanih srečk 5 dinarjev. — Prosvetna zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6.

ali 4 litre. Vino mora biti najkasneje do 25. februarja oddano v kleti Društvene doma. Razstavi se lahko tudi vino, ki ni na prodaj. Prazne buteljke se lastnikom vrnejo, vino se ne plača. Kdor buteljk nima, jih dobi na posodo. Za odlična vina so namenjena odlikovanja.

Vinska razstava v Konjicah v dvorani okrajne hranilnice v Konjicah. Ker je letošnja vinska letina izpadla kvantitativno in pri pozni trgatvi tudi kvalitativno prav ugodno, bo ta razstava brez dvoma nudila vsem zanimancem veliko izbiro dobrega vina po zmernih cenah. Pozivamo zlasti gospode gostilničarje, restavratere in vinske kupce, da ne zamudijo te prilike za poskušnjo in nakup dobroznanih konjiških vin. Vinogradnike konjiškega okraja pa pozivamo, da se v obilni meri udeležijo te razstave ter pošljejo res dobra sortirana vina odličnih kvalit. Za vsako vrsto vina je treba poslati 5 buteljk. Otvoritev razstave je dne 19. januarja ob 11. uri dopoldne. Priglasitve sprejema: podružnica Kmetijske družbe v Konjicah: inž. R. Sturm, predsednik.

Peti vinski sejem vinarske zadruge »Ljutomerčan« se vrši v torek, dne 22. januarja ob 11. uri dopoldne v centralni zadrugi kleti v Obrežu, železniška postaja Središče ob Dravi, 20 minut od kolodvora. Vozovi (sani) na razpolago. Za topla jedila in izvrstna zadruga vina bo preskrbljeno. Sejem bo nudil izbiro najboljših starih in novih vin iz ljutomerskih vinskih goric po dnevnih tržnih cenah. Ne zamudite te prilike in posetite sigurno ta najstarejši in najbolj vpeljani vinski sejem!

Čebelarstvo predavanje v Teharjih pri Celju. V nedeljo, dne 20. t. m., se vrši v okvirju kmetijske podružnice na osnovni šoli v Teharjih čebelarstvo predavanje. Začetek po sv. maši ob 8. uri zjutraj. Ker so nekateri kraji teharske župnije prav ugodni za čebelarstvo, bi bilo želeli, da se udeležijo tega važnega predavanja ne samo vsti tisti, ki se že več ali manj z čebelarstvom pečajo, ampak sploh vsi, ki se le količkaj zanimajo za to zanimivo in koristno kmetijsko panogo.

Čebelarstva podružnica pri Sv. Juriju ob Ščavnici bo imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. januarja, ob osmih zjutraj v prostorih tukajšnje posojilnice. Člani, udeležite se občnega zbora polno številno!

Veliki živinski in kramarski sejem v Teharjih. V ponedeljek, na dan sv. Neže, dne 21. t. m., se vrši v občini Teharje veliki živinski in kramarski sejem. Prodajalci in kupci se vabite k prav obilni udeležbi!

Nekaj besed o mlekarstvu.

Zdi se, da je Slovenija s svojimi številnimi mlekarstvi in zadrugami in zasebnimi mlekarnami že prebila početne poteškoče. Saj je prestala to velikansko gospodarsko krizo, ki je zahtevala toliko žrtev v vseh drugih strokah gospodarstva, naravnost sijajno. Zaznamovati nismo imeli nobenega poloma, kar gotovo spričuje solidnost tega pokreta. Od strani javnih uprav se je za razvoj mlekarstva še malo storilo. Velikanska ovira za razmah mlekarstva so previsoki prevozi in carinski stroški. Skoraj po vseh postajah naše Slovenije vidimo ob vsakem vlakcu iztovorjenje in nalaganje pločevinastih vrčev za mleko, ki so v takem stanju, da se Bog usmili! Zunaj in znotraj rjaste in upognjene, da se jim več ne pozna prvotna oblika. Ali po obstoječih razmerah to ne more biti drugače. Vsled previsoke carine ne morejo pošiljati naši mlekarji svojih posod v inozemstvo v popravilo in pocinjenje, v Jugoslaviji pa nimamo nobene tovarne, ki bi to izvrševala. Ker pa je snažnost prvi pogoj za razvoj mlekarstva, saj povzroča najmanjša nesnaga razvoj škodljivih bakterij v mleku, kamoli rja, katere razvoj pospešuje rudninske soli, ki so v mleku. Vidimo, da se ravno od one strani, ki bi bila najbolj poklicana pospeševati razvoj mlekarstva, stavlja le temu največje ovire. Tudi naša prometna uprava nima dovolj razumevanja zato. Previsoki tarifi, neprimerni vozovi in prepočasen prevoz so tudi občutne ovire. Kakor raz vidimo iz podatkov cen mleka v različnih mestih naše države, so te zelo različne in ponekod tako visoke, da je kar naravnost čudež, da jih ljudje zmorejo. Med tem, ko je cena po vseh slovenskih mestih ter v Zagrebu ni Novem Sadu za 1 liter povprečno 3 Din, plačujejo v Splitu, Sarajevu in Beogradu 4, 5, odnosno 6 Din. To veliko razliko povzroča ponaj več visoka voznina.

Tudi glede živinoreje, uredbe hlevov, gnojišč in travnikov, ki so v tesni zvezi z razvojem mlekarstva, se zdi, da se je po prevratu zelo malo storilo. Med tem, ko se je v tem oziru zadnja leta pred vojno velikansko napredovalo, je nastal zdaj zstoj, da ne pridemo z mesta.

V zadnjem času je nastal posebno v mariborski oblasti močen pokret za ustanovitev novih mlekar, kar je gotovo z veseljem pozdravljati. Dovolil bi si pa opozoriti na to merodajne kroge, — kakor oblastno upravo in trgovsko ter obrtniško zbornico — da se zavzamejo pri naši carinski upravi zato, da se stare pocinkane vrče ne bo carinilo kot nove, kakor se to godi sedaj, ampak da se carini samo gotov primeren odstotek te vrčev ter da se postopek za izvoz starih in uvoz istih v pocinkanem stanju poenostavi. Ravno tako bi bilo želeli, da bi se doseglo znižanje prevoznin za mleko.

Ker redimo v Sloveniji okroglo 215 tisoč molznih krav, ki dajo vsaka povprečno po 1000 litrov mleka na leto, dobimo torej 215 milijonov litrov na leto. Za prehrano domačega prebivalstva porab